

az első emberi csontot, egy bolygatott helyzetű koponyát a sír É-i végében. Az elhunytat nyújtott helyzetben, háton fekve, É-D-i tájolással temették el, vaskapcsokkal megerősített rönkfa koporsóban. A csontok nagy része a sírgödör É-i végében, de a koporsón belül egy kupacban, egymásra dobálva került elő. Beszédes, hogy két emberi állkapocs is volt a kupacban, ami egy közeli rablott sír meglétére utal. A rablógödör a vázat a térdtől felfelé teljesen megbolygatta, csak a két lábszár maradt in situ. A láb K-i oldalán, a koporsón kívül egy fiatal juh(?) teljes csontváza feküdt, koponya nélkül. A lábak végében egy kis kézi korongolt, vonaldíszes avar fazék volt, a koporsón belül. A sír teljes mélysége a humuszolt felszíntől 260 cm volt. A temetkezés a kora, a sírgödör nagysága, és a rablás jellege alapján valószínűleg a 2004-ben feltárt, II. számú, 43 síros kettőshatári temetőrészlet tagja lehetett.

Munkatársak: Bene Zsuzsanna és Bizinger Krisztián régésztechnikusok.

PÓPITY DÁNIEL

387. Szeged-Kiskundorozsma határa

(Csongrád megye) B, Sza, Ú

A Városföld–Algyő között épülő gázszállító vezeték Szeged–kiskundorozsmai építési területén több lelőhelyen végeztünk megelőző feltárást 2008 folyamán.

Daruhalom-dűlő 1. (CSMD 27. lh.): A CSMD 11. és CSMD 12. lelőhely között építés közben előkerült 5 objektum, melyeket egyik korábban feltárt lelőhelyhez sem lehetett kapcsolni. A területen július 17-én végeztünk leletmentő feltárást. A K–Ny-i tengelyű szelvény nagysága 1100 m² volt, benne 5 településre utaló régészeti jelenség került elő. Közülük – mind a 4 gödör, mind pedig az árok – az előkerült leletanyag alapján a szarmata korszakba sorolható.

Pick ülepítő (CSMD 9. lh.): Itt április 4–10. között kutattunk. A vezeték építése 750 m hosszan érintette az ismert régészeti lelőhelyet. Az É–D-i tengelyű szelvény nagysága 3750 m² volt, váratlan módon rendkívül kis mennyiségű régészeti objektum látott napvilágot. Ennek oka valószínűleg az, hogy a tényleges régészeti lelőhely a nyomvonaltól Ny-ra, az M5 autópálya és a gázvezeték építési területe között húzódó, K–Ny-i irányban futó homokháton helyezkedik el. A mostani feltáráson előkerült régészeti jelenségek is ennek a homokdombnak a nyomvonalba benyúló részén kerültek elő. Az M5 autópálya építését megelőző régészeti munkák során a lelőhelyen 2004-ben Balogh Csilla és Türk Attila végzett feltárást. Akkor egy kelta kori település nyomaira bukkantak. Most csak 8 településre utaló régészeti jelenség került elő. Közülük 2 gödör az újkorhoz kapcsolható. Előkerült ezenkívül még egy gödör, illetve egy Ny–K-i irányba, a homokdomb déli szélén futó, 5 cölöpből álló paliszád nyoma. Leletanyagot csak az egyik újkori objektum tartalmazott.

CSMD 26. lh.): A CSMD 11. és 12. lelőhely között építés közben előkerült három objektum melyeket egyik

korábban feltárt lelőhelyhez sem lehetett csatolni. Július 17-én végeztük el a leletmentő feltárást. A K–Ny-i tengelyű szelvény nagysága 110 m² lett. Mind a két gödör, mind pedig az árok, az előkerült leletanyag alapján, a szarmata korszakba sorolható.

PALUCH TIBOR

388. Szeged-Kiskundorozsma határa

(Csongrád megye) Á, I

2008 májusában a település határában két lelőhelyen is dolgoztunk, melyeket a MOL gázvezeték nyomvonala érintett.

CSMD 10. lh.): A Kiskundorozsmáról Zsombó felé vezető út É-i oldalán, közvetlenül az M5 autópálya felüljáróját követően, az Algyői-főcsatornán átvezető hídtól ÉNy-ra, az M5 autópályától közvetlenül Ny-ra, a korabeli Maty-ér egyik nyúlványának Ny-i partján húzódó lelőhely területét K–Ny irányban keresztezte a tervezett gázvezeték nyomvonala. A korábbi terepbejárások alkalmával egy szarmata település, egy Árpád-kori település és egy hasonló korú temető nyomait lokalizálták. A lelőhelyen május 5–7-én megelőző régészeti kutatást végeztünk, melynek során 100 m hosszan, 5 m szélességben nyitottunk szelvényt, benne 6 objektumot tártunk fel. Közülük egy az újkorra keltezhető, a többi ismeretlen korú; leletanyagot egyik sem tartalmazott. Valószínű, hogy a terepbejárás megfigyelt régészeti kultúrák nyomai a feltárt területet már nem érik el.

Daruhalom-dűlő III. (CSMD 12. lh.): Május 5–22. között végeztünk megelőző régészeti feltárást. A lelőhely Kiskundorozsmától É-ra, a Maty-ér egyik É–D-i irányú ágától Ny-ra húzódó magaspártján található. A nyomvonal K–Ny-i irányban haladt át a lelőhely területén. A kutatott 5 m hosszú és 380 m hosszú szelvényben egy egyrétegű Árpád-kori település 70 objektumát bontottuk ki. Ezek között 2 kemencebokr, 41 gödör, 20 árokrészlet, 7 cölöphely volt. A szelvény két legimpozánsabb objektuma a két kemencebokr volt: mindkét esetben egy-egy kemence csatlakozott a munkagödörhöz, amelyben minden kemencének saját hamusgödre volt. A 27. objektum kemencéinek boltozata egykor a felszín fölé nyúlt. A 47. objektum kemencéit az altalajba vájták. A platnikat fazék és bográcsok, valamint csekély számban állatcsontok töredékeivel rakták ki. Egyik kemence sütőplatniját sem újították meg.

Az előkerült gödrök nagyrészt sekélyek, kerekdedek; kivételesek voltak a méhkas, vagy a szögletes alakú objektumok. Az árkok változatos méretűek és alakúak voltak. A terület Ny-i végén telephatároló, a szelvény K-i végén vízvezető árkok rendszerének részletét figyeltük meg. Az előkerült leletanyagban kevés a fém, mégis ezek között találjuk az ásatás legjelentősebb leletét: az 5. sz. objektumból egy bronzból öntött, érme alakú füles csüngő került elő. Egyik oldalán emberalak, másikon egy ló stilizált alakja vehető ki. A leletanyag döntő hányadát a korongolt kerámia adja. Belső füles